

ББК 67.9(4Укр)я43
УДК 340.1(477)(063)
Л 43

А 43 «Актуальні питання взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів публічного адміністрування у напрямку розвитку правової системи України»: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 31 жовтня - 1 листопада 2014 р. - К.: Центр правових наукових досліджень, 2014. - 120 с.

Подані на конференцію матеріали видаються в авторській редакції.

Рекомендовано до друку рішенням Правління ГО «Центр правових наукових досліджень» від 3 листопада 2014 р. (протокол № 117).

ББК 67.9(4Укр)я43
УДК 340.1(477)(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ;
КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Галета О. А.
СУЧАСНЕ РОЗУМІННЯ ПІДГАЛУЗИ ПРАВА: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.....6

Романов М. Ю.
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА ГРОМАДЯН ЗБИРАТИСЯ МИРНО.....10

Фомсикова К. С.
ПРАВОВІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ МІСЦЕВОГО РЕФЕРЕНДУМУ В УКРАЇНІ.....11

Шеверсва В. Є.
ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ САНКЦІЙ ЗА ПОРУШЕННЯ
ОБМЕЖЕНЬ ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕДВИБОРНОЇ АГІТАЦІЇ З БОКУ
ПАРТІЙ-СУБ'ЄКТІВ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ, КАНДИДАТІВ НА ВИБОРНІ ПОСАДИ. 15

НАПРЯМ 2. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС;
СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО;
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

Митрохін Ю. О.
ФУНКЦІЇ ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....21

Пелипенко О. С.
ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ЩОДО ЗВЕРНЕННЯ СТЯГНЕННЯ НА КОРПОРАТИВНІ
ПРАВА (ЧАСТКУ У СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ ТОВАРИСТВА). ПРОБЛЕМАТИКА..... 23

Сукмановська Л. М.
НАСИЛЛЯ В СІМ'ЯХ РІЗНОВИД НАСИЛЬСТВА У ПОБУТІ.....25

Товстомят Л. М.
СВІТОВИЙ ДОСВІД ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ-СПОРТСМЕНІВ.....28

Улізько Я. В.
ДЕКЛАРУВАННЯ ЦІН ТА РЕФЕРЕНТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ ЯК СПОСОБИ
РЕГУЛЮВАННЯ ЦІНОУТВОРЕННЯ ЩОДО ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ.....31

Філінович В. В.
МІСЦЕ ВЕБ-САЙТУ В СИСТЕМІ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН.....34

НАПРЯМ 3. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ; ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО;
ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Арсенюк А. О.
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ
СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ В СУДАХ УКРАЇНИ.....38

Кузнецова Л. В.
ЩОДО ПИТАННЯ ДЕВІАЦІЇ В ТРУДОВОМУ КОЛЕКТИВІ.....42

Рахнянська Т. О.
ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ
У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ КАПІТАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА .43

Слободянюк С. В., Зозуля Є. О.
ПРАВА ІНОЗЕМЦІВ ЩОДО КУПІВЛІ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ.....47

**НАПРЯМ 4. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

Андрущенко І. Г.
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ І ФІНАНСОВО-ПРАВОВЕ
РЕГУЛЮВАННЯ ЗЛИТТЯ І ПОГЛИНАННЯ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ.....52

Бондарчук М. М., Чекаловська Л. І.
ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ.....54

Гриченко В. С.
ІНСТИТУТ ВИКРИВАЧІВ У СУЧАСНОМУ
АНТИКОРУПЦІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ.....57

Марченко О. О.
ДЕЯКІ НЕДОЛІКИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА З ПРИВОДУ
УСУНЕННЯ ОБМЕЖЕНЬ У ПРОВАДЖЕННІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....60

Предчишин Н. А.
ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ
У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ.....63

Утченко К. Ю.
УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У РОЗРОБЦІ ТА ПРИЙНЯТТІ
АКТИВ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.....66

Федорчук В. В.
КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ.....70

Хатнюк К). А.
МІСЦЕ ПРОКУРОРА В СИСТЕМІ СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ.....72

Шевчук О. М.
АДМІНІСТРАТИВНА ВЗАЄМОДІЯ В СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИКІВ.....75

**НАПРЯМ 5. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ;
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО; КРИМІНАЛІСТИКА**

Гнєслиця Я. Ю.
ОСУДНІСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ.....79

Завгородня Ю. С., Гришин В. А.
РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ЗЛОЧИННОСТІ ДІТЕЙ.....82

Колос О. В.
ДО ПИТАННЯ ПРО ОБГРУНТОВАНІСТЬ ВИОКРЕМЛЕННЯ
У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ ПОВТОРНОСТІ ЗЛОЧИНІВ.....85

Середа І. Л.
ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА ЗЛОЧИНУ ЗА НЕЗАКОННЕ ЗАЙНЯТТЯ РИБНИМ,
ЗВІРИ І ПИМ АБО ІНШИМ ВОДНИМ ДОБУВНИМ ПРОМИСЛОМ.....89

Смушак О. М.
КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА В СФЕРІ ПОТУРАННЯ ЗЛОЧИНУ.....93

Тімченко І. С.
ОСНОВНІ СКЛАДОВІ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ УМИСНОГО
ВИПУСКУ ІА РИНОК УКРАЇНИ НЕБЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ (СТ. 227 КК УКРАЇНИ)... 96

НАПРЯМ 6. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Андреева А. Д.
ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВОГО СТАТУСА ВОЕННОПЛЕННИХ.....100

Білоус І. М., Бородавко Т. В.
РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБИТРАЖУ В УКРАЇНІ.....103

Гулкевич В. Д.
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗЛОЧИНИ
ПРОТИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ.....107

Лебідь А. А.
«ГІБРИДНИЙ» РЕЖИМ ОГолошення
ТА ВЕДЕННЯ ВІЙНИ ЯК ВІЙНИ НОВОГО ЧАСУ.....110

Микулець В. Ю.
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ.....113

Тимчук В. О.
МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС БІЖЕНЦІВ,
ЩО ПЕРЕТИНАЮТЬ КОРДОН УКРАЇНИ ТА РОСІЇ.....115

ки або водосховища; ліцензії на спортивний і любительський вилов риби цінних видів.

Вказаний вилов у заборонений час означає, що він проводиться тоді, коли будь-яка риболовля або зайняття іншим водним добувним промислом заборонені, або в строки, заборонені для добування певних видів і в конкретних водоймах.

До недозволених для промислу місць належать ті, де вилов риби або інших водних тварин заборонено взагалі або обмежено певним періодом часу. Наприклад, у водоймах заповідників, заказників риболовля зовсім заборонена, в деяких вона дозволяється лише після нересту.

До заборонених способів здійснення водного добувного промислу належать: добування риби або інших водних тварин із застосуванням вибухових, отруйних речовин, струму високої напруги, вогнепальної зброї тощо. При вирішенні питання про те, чи є шкода, заподіяна незаконним рибним промислом, істотною, треба враховувати вартість, екологічну цінність, кількість добутого, а також розмір шкоди, заподіяної довкіллю.

Література:

1. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III. Станом на 1 вересня 2014 року / упоряд. В. І. Тютюгін. - Х.: Одиссей, 2014. - 232 с.
2. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментарію 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Пшонки, В. І. Тютюгіна. - 5-те вид., допов. - Х.: Право, 2013. - Т. 2. - 1039 с.
3. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. ; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. - 4-те вид., переробл. і допов. - Х.: Право, 2010. - 608 с.
4. Закон України «Про тваринний світ» від 13.12.2001 р. № 2894-III // Офіційний сайт Верховної Ради України - <http://zakon4.rada.gov.ua/>
5. Закон України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» від 08. 07. 2011 р. № 3677-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України - <http://zakon4.rada.gov.ua/>
6. ППВСУ «Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля» від 10 грудня 2004 № 17 // <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/5347EB4BB4376CC8C2256F8500533821?OpenDocument&CollapseView&RestrictToCategory=5347EB4BB4376CC8C2256F8500533821&Count=500&>;

Смушак О. М., викладач

*Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА В СФЕРІ ПОТУРАННЯ ЗЛОЧИНУ

Одним із видом причетності до злочину є потурання злочину.

Потурання злочинам - має загально попереджувальний вплив на злочинність. Перші згадки про даний вид причетності сягають XI століття.

Потурання злочину визнається самостійним видом причетності до злочину, з яким на жаль досить часто на сьогоднішній день приходиться зустрічатись.

Термін «потурання» означає - не перешкоджати кому-небудь робити щось протизаконне варте осуду, не протидіяти чому-небудь [1, с. 433].

Потурання як форма причетності до злочину пов'язане із невиконанням особою покладених на неї правових обов'язків. Така особа, зобов'язана по закону або по роду своєї діяльності перешкоджати таким діям, які вчиняє злочинець, не робить цього, об'єктивно сприяючи тій або іншій особі в доведенні злочину до кінця, саме це зумовлює суспільну небезпеку таких злочинів. Потурання злочину не сприяє його попередженню і в ряді випадків створює обстановку безкарності злочину і злочинця.

Найбільш повне обґрунтування даного інституту знайшло своє відображення в дисертаційній роботі О.М. Лемешка «Кримінально-правова оцінка потурання вчиненню злочину». Об'єктом даного дослідження виступає потурання злочину як окремий різновид причетності до злочину, в тому числі потурання, що вчиняється службовою особою - представником правоохоронного органу. В теорії кримінального права розрізняють потурання в широкому і в вузькому розумінні.

У широкому розумінні, потурання визнається бездіяльність будь-якої особи, яка не припиняє правопорушення, створює умови для його вчинення.

У вузькому розумінні, потурання означає тільки бездіяльність спеціально зобов'язаної особи, яка полягає у невиконанні обов'язку щодо припинення злочину [2, с. 4]. Розглядаючи дане визначення потрібно зазначити його недосконалість, оскільки, загальний суб'єкт потурання взагалі випадає. Та при цьому суспільна небезпека бездіяльності таких осіб не викликає сумніву.

Як зазначає Н.І. Загородніков, кримінальна відповідальність за потурання може настати тільки в тому випадку, коли на ту або іншу особу в силу визначених вказівок закону або професійних функцій покладено обов'язок припинити або виявляти злочинну діяльність, перешкоджати вчиненню злочину [3, с. 141].

Відповідно до чинного КК України при здійсненні аналізу норм Особливої частини такої обов'язок покладається на службових осіб, представників влади. До них можна віднести такі злочини, як зловживання службовим становищем (ст. 364), службова недбалість (ст. 367), зловживання військовою службовою особою владою або службовим становищем (ст. 423) та інші. Службове потурання розглядається як вид службового зловживання, що перешкоджає діяльності по передденню та розкриттю злочинів спеціально уповноваженими особами.

В.Г. Смірнов визначає потурання, як умисне не перешкоджання суспільно-небезпечній діяльності певних осіб з боку посадових осіб, в силу службових повноважень зобов'язаних і маючих можливість прийняти безпосередні міри до припинення цієї діяльності. Крім того він розрізняє два види потурання:

1. Потурання - співучасть, яке виражається в неприйнятті безпосередніх засобів до припинення підготовки або вчинення діяння яке містить ознаки будь-якого складу злочину.

2. Потурання - причетність, полягає в неприйнятті безпосередніх заходів до припинення суспільно - небезпечної діяльності інших осіб, спрямованої на приховування злочину або на реалізацію плодів цього злочину [4, с. 116].

П.Н. Панченко пропонує наступне визначення потурання, як заздалегідь не обіцяне не перешкоджання достовірно відомому, або вчиненому злочину у випадках коли особа повинна і могла йому перешкодити [5, с. 37]. З даного визначення випливає, що до відповідальності за вчинення потурання може бути притягнуто не тільки спеціального суб'єкта, але таку відповідальність буде нести і загальний суб'єкт.

Більшість сучасних науковців визначаючи потурання, звертають свою увагу на здійснення потурання спеціально зобов'язаними суб'єктами [6, с. 144]. Хоча даючи визначення потурання в широкому розумінні

О.М. Лемешко, як зазначалось вище, вказує на відповідальність будь-якої особи, яка не припиняє правопорушення та створює умови для його вчинення. Аналізуючи чинний КК України кримінально караним? є потурання спеціально - зобов'язаної особи, яка полягає у невиконанні обов'язку щодо припинення злочину.

Основним безпосереднім об'єктом потурання злочину виступають суспільні відносини, які охороняють інтереси правосуддя. Не зважаючи на те, що потурання злочинам розміщено в різних статтях КК України, змістом потурання виступає надання пасивної допомоги особі, яка вчинила злочин, що зумовлює ухилення її від кримінальної відповідальності і покарання. Виходячи з цього, основним безпосереднім об'єктом будуть виступати суспільні відносини в сфері правосуддя.

В науці кримінального права виділяють дві основні ознаки які притаманні потуранню:

1) потурання характеризується бездіяльністю;

2) потурання характеризується невиконанням обов'язків по відверненню та припиненню злочину, які покладені на винного [7, с. 186].

Н.П. Панченко, зазначає, що потурання злочинам і правової регламентації відповідальності за нього показує, що ступінь порушення того або іншого об'єкта в кожному конкретному випадку є різна, вона самим безпосереднім чином залежить від характеру суб'єкта цього діяння. Так, при вчиненні потурання приватною особою в більшій мірі потерпають інтереси правосуддя; спеціально зобов'язаною приватною особою - суспільні відносини, «родинні» ті, на які посягає даний злочин; посадовою особою - інтереси нормальної діяльності державного апарату або суспільних організацій [5, с. 62-63].

Аналіз правового регулювання відповідальності за потурання злочинам показує, що ступень порушення того або іншого об'єкта в кожному конкретно-

му випадку є різна, вона безпосередньо залежить від характеру суб'єкта даного діяння. Наприклад, потурання яке вчиняється приватною особою завдає шкоду інтереси правосуддя, а потурання спеціально зобов'язаної приватної особи зумовлює завдання шкоди - суспільним відносинам, на які посягає даний злочин. Що до завдання шкоди посадовою особою, то при цьому потерпають інтереси нормальної діяльності державного апарату або суспільних організацій. Під підставою службового потурання слід розуміти вчинення умисного суспільно небезпечної діяння (злочину) при тому, що в даній особі є обов'язок припинення злочину.

Під бездіяльністю особи при службовому потуранні слід розуміти не вчинення службовою особою конкретних дій, спрямованих на припинення очевидного, вчинюваного, як правило, умисного злочину при наявності у неї обов'язку та можливості здійснити необхідні дії. Способом такого потурання злочину визнається невикористання працівником правоохоронного органу влади або службових повноважень всупереч службовій необхідності припинення злочину, що вчиняється. Службове потурання визнається злочином з матеріальним складом і тому вчиняється шляхом так званої «змішаної бездіяльності», що обумовило розгляд причинного зв'язку між вчинюваною бездіяльністю та наслідками її вчинення [2, с. 8].

Аналізуючи потурання злочину, зокрема особливості правового регулювання відповідальності можна виділити такі елементи суспільної безпеки цього діяння. Перший характеризується досягненням суспільної безпеки у зв'язку з «зловживання владою або службовим становищем», якщо в ролі особи, що здійснює потурання виступає посадова особа і по скільки злочинна ситуація яка склалася, в силу умисного перешкоджання їй, означає суттєва шкода правоохоронним інтересам, і її логічне перетворення в дійсну підготовку, вчинення або приховування злочину відповідає особистим інтересам особи яка здійснює потурання - її корисливій або іншій особистій зацікавленості.

О.М. Лемешко при здійсненні аналізу об'єктивної сторони потурання пропонує два підходи. «Загальний підхід до характеристики злочинної бездіяльності» містить критичні зауваження щодо традиційного підходу до характеристики злочинної бездіяльності в кримінальному праві, пов'язаного з виділенням двох умов визнання бездіяльності злочинною (певного обов'язку вчинити потрібні дії та реальної можливості їх вчинення). Фактична підстава трансформує нормативно закріпленій потенційний обов'язок суб'єкта в актуально-конкретизований. Юридична підстава складається з актуального обов'язку суб'єкта вчинити потрібні дії та реальної можливості вчинення необхідних дій. Розглядаються зміст зазначених складових, а також необхідна умова визнання бездіяльності особи злочинною - невчинення необхідних дій. Під фактичною підставою службового потурання автор включає вчинений, наявний та дійсний, очевидний умисний злочин.

Суб'єктивна сторона потурання характеризується прямим умислом, при якому винний усвідомлює, що не перешкоджає скоєнню конкретного злочину, маючи можливість це зробити своїми силами або викликом допомоги, і бажає залишатися осторонь від того, що відбувається.

У зв'язку з цим можна запропонувати наступне визначення потурання.

Потурання - це умисна задалегідь не обіцяна бездіяльність особи, яка полягає в неперешкоджанні зобов'язаною особою або особою яка має можливість вжити заходів по відверненню або припиненню готуванню або вчиненню злочину при можливості вчинення таких дій без шкоди для себе та інших осіб.

Література:

1. Кримінальне право. Загальна частина: Підручник / За ред. А. С. Беніцького, В. С. Гуславського, О. О. Додорова, Б. Г. Розовського. К.: Істина, 2011. - 1112 с.
2. Лемешко О. М. Кримінально-правова оцінка потурання вчиненню злочину: автореф. дис. ... канд. юрид. наук / О. М. Лемешко; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. - Харків, 2001. - 24 с.
3. Загородников Н. И. Советское уголовное право / Н. И. Загородников. - М. Общая и особенная части. - 1975. - 568 с.
4. Смирнов В. Г. Понятие прикосновенности по советскому уголовному праву / Смирнов В. Г. - Л.: Издательство Ленинградского университета, 1957. - 129 с.
5. Панченко П.Н. Преступное попустительство / П.Н. Панченко. - Иркутск: Иркутский гос. ун-та, 1976 - 98 с.
6. Лемешко А. Н. О субъекте попустительства совершению преступления / А. Н. Лемешко // Проблемы законности - Харків., 2000. - Вип. 43. - С. 141-145.
7. Мельник М. І. Кримінальне право України: Загальна частина. Підручник / М.І Мельник, В. А. Клименко. - К.: Атіка, 2008. - 376 с.

Тімченко І. С, здобувач
кафедри кримінального права і процесу

*Інститут права і психології
Національного університету «Львівська політехніка»
м. Львів, Україна*

ОСНОВНІ СКЛАДОВІ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ УМИСНОГО ВИПУСКУ НА РИНОК УКРАЇНИ НЕБЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ (СТ. 227 КК УКРАЇНИ)

Традиційно під громадянським суспільством розуміється середовище стабільного функціонування людини у всіх його проявах, яке ґрунтується на відчутті свободи дій. Функціонуванню такого суспільства заважає (шкодить) ряд факторів, одним із яких є злочинність. Саме у науки криміналістики основним завданням є сприяти своїми специфічними засобами та методами боротьби зі злочинністю.

У сучасній криміналістичній літературі криміналістична характеристика умисного випуску на ринок України небезпечної продукції розроблена недостатньо. Тому визначення на науково-теоретичному рівні елементного складу зазначеного виду злочину сприятиме розробці прикладної криміналістичної хара-

ктеристики, що допоможе практичним працівникам, що відповідно до КПК України здійснюють досудове розслідування.

У загальному під «характеристикою» розуміють опис, визначення істотних, характерних особливостей, ознак когось, чого-небудь [1, с. 1556]. У юридичну літературу цей термін був введений у другій половині 60-х років ХХ ст. науковцями О.Н. Колесніченком та Л.А. Сергеевим. Варто відзначити, що по сьогоднішній час продовжують точитися наукові дискусії щодо структури та складових елементів криміналістичної характеристики. Аналіз праць науковців, котрі досліджують цю криміналістичну категорію, дає підстави стверджувати, що вони розуміють її поняття, структуру та елементи по-різному. Одні вбачають у ній «систему даних», другі вважають, що це «сукупність ознак», треті розглядають її як «наукову категорію». Однак усі вони єдині в тому, що криміналістична характеристика є основою для формування окремих криміналістичних методик, а інформація, що в ній міститься, допомагає слідчим під час розслідування.

У 2001 р. критично з приводу призначення криміналістичної характеристики висловився Р.С. Белкін. У виданні «Криміналістика: проблеми сьогодення» науковець висловив переконання, що криміналістична характеристика злочинів не виправдала покладених на неї ученими і практиками надій та з реальності перетворилася в ілюзію, криміналістичний фантом [2, с. 223]. Йому заперечує М.П. Яблоков. Він стверджує, що криміналістична характеристика не перетворилася на ілюзію чи фантом, а є категорією криміналістичною зі своєю змістовною специфікою. Слідчий повинен вміти зіставляти виявлену криміналістично значущу інформацію про злочинну діяльність з її типовою криміналістичною характеристикою і на цій підставі висувати конкретні слідчі версії, обирати оптимальні методи розслідування [3, с. 3].

А.В. Іваниця виокремлює існування криміналістичної характеристики загальної та конкретного злочину. Як оптимальну структуру загальної криміналістичної характеристики автор вважає зроблений М.В. Салтевським її поділ на шість інформативних елементів: 1) предмет злочинного посягання; 2) спосіб вчинення злочину; 3) слідові картина; 4) обстановка вчинення злочину; 5) особа злочинця; 6) особа потерпілого. До структури криміналістичної характеристики вбивств з необережності, як конкретної характеристики, А.В. Іваниця відносить: особу злочинця; спосіб вчинення та приховування злочину, знаряддя та інструменти вчинення злочину; сліди злочину; обстановку злочину (час і місце) [4, с. 305-308]. Дещо іншу позицію щодо структури криміналістичної характеристики висловлює Н.М. Місюра. Вона виокремлює міжвидову, видову (групову) та індивідуальну криміналістичні характеристики. Міжвидова криміналістична характеристика - це узагальнення загальних рис, притаманних злочинам, що мають значення для розслідування всіх злочинів. Видова (групова) криміналістична характеристика розробляється на підставі узагальнення слідчої та судової практики про криміналістичні ознаки певного виду чи групи злочинів. Значення полягає в тому, що така характеристика дозволяє розробляти методики розслідування окремих злочинів, визначати криміналістичну характеристику конкретного злочину. Індивідуальна криміналістична характеристика відображає ознаки та взаємозв'язки між елементами конкретного злочину. Саме на її основі можна виділити ті найбільш типові елементи, ознаки, обставини, відно-